

KARTA OPISU PRZEDMIOTU - SYLABUS

Nazwa przedmiotu

Polityka bezpieczeństwa operatora telekomunikacyjnego

Przedmiot

Kierunek studiów

Elektronika i Telekomunikacja

Studia w zakresie (specjalność)

Elektroniczne Systemy Programowalne i Optotelekomunikacja

Poziom studiów

drugiego stopnia

Forma studiów

stacjonarne

Rok/semestr

II/III

Profil studiów

ogólnoakademicki

Język oferowanego przedmiotu

polski

Wymagalność

obieralny

Liczba godzin

Wykład

30

Laboratoria

0

Inne (np. online)

Ćwiczenia

0

Projekty/seminaria

15

Liczba punktów ECTS

4

Wykładowcy

Odpowiedzialny za przedmiot/wykładowca:

dr hab. inż. Mieczysław Jessa

Odpowiedzialny za przedmiot/wykładowca:

mieczyslaw.jessa@put.poznan.pl

Wymagania wstępne

Student rozpoczynający ten przedmiot powinien posiadać uporządkowaną, podbudowaną matematycznie, szczegółową wiedzę z podstaw teorii telekomunikacji niezbędną do zrozumienia, analizy, oceny działania analogowych i cyfrowych systemów telekomunikacyjnych. Powinien również posiadać umiejętność pozyskiwania informacji z literatury, baz danych oraz innych źródeł w języku polskim lub angielskim.

Cel przedmiotu

Przekazanie studentom wiedzy na temat ochrony informacji w systemach telekomunikacyjnych, w szczególności na temat treści i struktury dokumentu określającego politykę bezpieczeństwa operatora telekomunikacyjnego w świetle standardów międzynarodowych oraz norm krajowych.

Przedmiotowe efekty uczenia się

Wiedza

1. Ma praktyczną wiedzę na temat systemów bezpieczeństwa lub metod umożliwiających zapewnienie bezpieczeństwa informacji przesyłanych w systemach telekomunikacyjnych.

Umiejętności

1. Potrafi zastosować i/lub zaprojektować profesjonalne systemy nadzoru i bezpieczeństwa w różnego rodzaju sieciach bądź systemach telekomunikacyjnych.
2. Zna ograniczenia własnej wiedzy i umiejętności, rozumie konieczność dalszego kształcenia się.

Kompetencje społeczne

1. Ma poczucie odpowiedzialności za zaprojektowane systemy (elektroniczne i telekomunikacyjne) i zdaje sobie sprawę z zagrożeń dla ludzi i dla społeczeństwa w wypadku ich nieodpowiedniego zaprojektowania lub wykonania.
2. Posiada świadomość konieczności profesjonalnego podejścia do rozwiązywanych problemów technicznych i podejmowania odpowiedzialności za proponowane przez siebie rozwiązania techniczne.

Metody weryfikacji efektów uczenia się i kryteria oceny

Efekty uczenia się przedstawione wyżej weryfikowane są w następujący sposób:

Wiedza nabyta w ramach wykładu jest weryfikowana na podstawie pisemnego i/lub ustnego egzaminu, składającego się z 5 pytań otwartych, identycznie punktowanych. Próg zaliczeniowy wynosi 50%. Rozkład progów dla ocen od 2 do 5 jest równomierny. Zagadnienia zaliczeniowe, na podstawie których opracowywane są pytania otwarte, przesyłane są studentom drogą mailową z wykorzystaniem uczelnianej poczty elektronicznej.

Wiedza i umiejętności nabyte w czasie realizacji zadań projektowych są weryfikowane na podstawie opracowanego projektu oraz prezentacji projektu przed grupą ćwiczeniową. Projekt i prezentacja są oceniane oddzielnie. Ocena końcowa jest średnią arytmetyczną obu ocen. Stosowana skala jest następująca: poniżej 3 - ocena 2,0, od 3 do 3,25 - ocena 3,0; od 3,26 do 3,75 - ocena 3,5; od 3,76 do 4,25 - ocena 4,0; od 4,26 do 4,75 - ocena 4,5; powyżej 4,75 - ocena 5,0.

Treści programowe

W ramach wykładu studenci poznają podstawowe pojęcia związane ochroną informacji takie jak: podatność, zagrożenie, incydent, klasyfikacja zagrożeń, kategorie zagrożeń, przykłady zagrożeń dla przewodowych sieci telekomunikacyjnych, bezprzewodowych sieci telekomunikacyjnych, sieci komputerowych, zależności przyczynowo-skutkowe w procesie identyfikacji zagrożeń, statystyki awarii, podatności i zabezpieczeń, wnioski ze statystyk awarii oraz analiz podatności i zabezpieczeń, standardy oraz normy bezpieczeństwa informacyjnego (normy oficjalne-de jure, regionalne, krajowe, pozostałe tj. stosowane de facto), pojęcie ryzyka, metody analizy i szacowania ryzyka (dedukcyjne, indukcyjne, jakościowe, ilościowe), redukcja ryzyka, metody zarządzania ryzykiem wg norm BS, ISO/EIC, NIST oraz PN. Na podstawie poznanych standardów i norm omawiana jest struktura dokumentu pt. "Polityka bezpieczeństwa", plan, instrukcje oraz procedury bezpieczeństwa, przedsięwzięcia techniczne niezbędne do wdrożenia zapisów polityki bezpieczeństwa, przykładowe struktury dokumentu, sposoby oceny stanu ochrony informacji oraz sposoby wdrożenia zapisów do praktyki telekomunikacyjnej (audyt polityki bezpieczeństwa). Analizowany jest wpływ rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/679 GDPR (ang. General Data Protection Regulation), znanego w Polsce jako RODO, na politykę bezpieczeństwa operatora telekomunikacyjnego.

Zajęcia projektowe polegają na opracowaniu oraz implementacji programowej/sprzętowej elementów zabezpieczeń systemów telekomunikacyjnych proponowanych przez prowadzącego lub przez studentów, po uprzedniej akceptacji prowadzącego. Elementy proponowane przez prowadzącego to: szacowanie ryzyka przykładowego zdarzenia (kradzież karty dostępowej, kredytowej, hasła, PIN, uszkodzenie serwerta poczty itp.) za pomocą jednej z metod omawianych na wykładzie, implementacja metody uwierzytelnienia i/lub autoryzacji w układzie FPGA, programowa albo sprzętowa implementacja metody zapewnienia poufności transmisji email w sieci publicznej, opracowanie przykładowego dokumentu polityki bezpieczeństwa dla małej firmy, opracowanie na podstawie PN wytycznych do audytu bezpieczeństwa lokalnej sieci komputerowej.

Metody dydaktyczne

1. Wykład: prezentacja multimedialna.
2. Ćwiczenia: połączenie metody ćwiczeniowej i projektowej

Literatura

Podstawowa

1. K. Liderman „Bezpieczeństwo informacyjne, nowe wyzwania”, PWN, 2017.
- A. Białas, Bezpieczeństwo informacji i usług w nowoczesnej instytucji i firmie, WNT, Warszawa, 2007.2.

Uzupełniająca

1. J. Stokłosa, T. Bilski, T. Pankowski, Bezpieczeństwo danych w systemach informacyjnych, PWN, 2001.
2. K. Liderman, Analiza ryzyka i ochrona informacji w systemach komputerowych, PWN, Warszawa, 2008.

Bilans nakładu pracy przeciętnego studenta

	Godzin	ECTS
Łączny nakład pracy	100	4,0
Zajęcia wymagające bezpośredniego kontaktu z nauczycielem	58	2,0
Praca własna studenta (studia literaturowe, przygotowanie do zajęć laboratoryjnych/ćwiczeń, przygotowanie do kolokwium/egzaminu, wykonanie projektu) ¹	42	2,0

¹ niepotrzebne skreślić lub dopisać inne czynności